

Експертний висновок
до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від організації та проведення азартних ігор» (реєстраційний № 2713-3 від 23.01.2020), внесений народним депутатом України Дубновим А. В.

2. Завдання законопроекту

Відповідно до пояснювальної записки проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від організації та проведення азартних ігор» (далі – законопроект) є альтернативним до проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від організації та проведення азартних ігор» (реєстраційний № 2713 від 03.01.2020 року), який був внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами Заблоцьким М. Б. та Марусяком О. Р.

Метою законопроекту є запровадження збалансованої системи оподаткування діяльності щодо організації та проведення азартних ігор, створення ефективної нормативно-правової бази, що буде базуватись на комплексному і системному підході до її регулювання.

Законопроектом, що розглядається, пропонується внести зміни до Податкового кодексу України (далі – Кодекс) з метою врегулювання норм оподаткування у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор, а також діяльності з організації, в тому числі випуску, та проведення лотерей, а саме:

викласти в новій редакції підпункт «е» підпункту 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 Кодексу, яким надається визначення безнадійної заборгованості, відповідно до якого до безнадійної заборгованості буде віднесено частину призового (виграшного) фонду лотереї, що станом на 31 грудня відповідного року залишилась незапитаною з будь-яких причин переможцями у встановлений умовами проведення лотереї строк (термін);

виключити з пункту 14.1 статті 14 Кодексу підпункти 14.1.101, 14.1.197, 14.1.200, якими надано визначення термінів «лотерея», «проведення лотереї», «призовий (виграшний) фонд»;

внести зміни до підпункту 14.1.271 пункту 14.1 статті 14 Кодексу щодо визначення терміну «дохід від діяльності з організації, в тому числі випуску, та проведення лотерей»;

доповнити пункт 14.1 статті 14 Кодексу новими підпунктами 14.1.2711, 14.1.278, 14.1.279, якими відповідно надається визначення термінів «дохід від діяльності з організації та проведення азартних ігор», «виграш», «приз»;

доповнити положення Кодексу новим поняттям «організатор азартних ігор», «гравець», «ставка в азартній грі», які пропонується викласти у значенні, визначеному Законом України «Про державне регулювання діяльності з організації та проведення азартних ігор».

В частині оподаткування податком на прибуток підприємств пропонується:

виключити з пункту 134.1 статті 134 Кодексу підпункти 134.1.4, 134.1.5, якими передбачено, що об'єктом оподаткування є дохід суб'єктів, які здійснюють випуск та проведення лотерей, та дохід операторів, отриманий від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю;

виключити зі статті 136 Кодексу пункт 136.4, яким визначено, що під час провадження букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино) одночасно із ставкою податку на прибуток встановлюється ставка податку на дохід у розмірі 10 відсотків від доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, та 18 відсотків від доходу, отриманого від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю;

виключити зі статті 136 Кодексу пункт 136.6, яким визначено, що під час провадження діяльності з випуску та проведення лотерей встановлюється ставка податку на дохід від суми доходів, визначених підпунктом 134.1.4 пункту 134.1 статті 134 цього Кодексу, у розмірі 30 відсотків з урахуванням положень пункту 47 підрозділу 4 розділу XX цього Кодексу;

виключити зі статті 137 Кодексу пункт 137.8, яким встановлена щоквартальна сплата податку на дохід суб'єктами, які здійснюють випуск та проведення лотерей;

виключити зі статті 141 Кодексу пункти 141.5 та 141.8, якими визначені особливості оподаткування букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино) та особливості оподаткування суб'єктів, які здійснюють випуск та проведення лотерей;

виключити зі статті 141 Кодексу пункт 141.8, яким встановлені особливості оподаткування суб'єктів, що здійснюють випуск та проведення лотерей;

виключити пункт 48 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, яким встановлені перехідні положення щодо збільшення розміру ставок податку на дохід від операцій з випуску та проведення лотерей.

В частині оподаткування податком на доходи фізичних осіб законопроектом пропонується виключити з бази оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходи у вигляді виграшів в азартних іграх.

В частині оподаткування податком на додану вартість пропонується внести зміни до пункту 197.6 статті 197 Кодексу, а саме із звільнених від оподаткування податком на додану вартість операцій, що надаються підприємствами і організаціями, які засновані громадськими організаціями інвалідів, виключити операції, які надаються такими платниками під час проведення азартних ігор.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Прийняття та реалізація положень законопроекту вплине на показники бюджетів.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

До пояснювальної записки до законопроекту не надано обґрунтованих фінансово-економічних розрахунків та пропозицій щодо оцінки впливу на показники бюджету, у зв'язку із чим обрахунок втрат бюджету здійснити неможливо. Зокрема не надано інформації щодо прогнозованої суми доходів (прибутків), що будуть отримані від організації та проведення азартних ігор, діяльності з організації та проведення лотерей.

Легалізація грального бізнесу та скасування податку на дохід від діяльності з організації та проведення азартних ігор, в тому числі лотерей, скасування податку на доходи фізичних осіб з виграшів в азартні ігри, в тому числі лотереї, створить умови ненадходження податків від такої діяльності до бюджетів. Так, наприклад, за 2018 рік тільки сума податку на дохід, отриманого на від діяльності з випуску та проведення лотерей, склала 74 млн гривень.

Вартісна величина впливу на дохідну частину бюджетів в частині податку на прибуток підприємств та податку на доходи фізичних осіб буде залежати від суми прибутків

та доходів, отриманих від організації та проведення азартних ігор, діяльності з організації та проведення лотерей.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у цьому бюджетному періоді законопроектом не передбачено.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Проект Закону не відповідає нормам статті 27 Бюджетного кодексу України, згідно з якою до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроектом пропонується суттєве зменшення бази оподаткування обсягу ринку азартних ігор завдяки звільненню від оподаткування суми вигравів в азартних іграх, в тому числі лотереях, та передбачається зміна моделі оподаткування податком на прибуток підприємств, яка запроваджена у Кодексі.

Пропонується скасувати податок на дохід від провадження букмекерської діяльності, діяльності з організації азартних ігор, діяльності з випуску та проведення лотерей. Слід зазначити, що запропоновані зміни призведуть до втрат бюджету з податку на прибуток підприємств.

Щодо запропонованого звільнення від оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходів у вигляді вигравів в азартних іграх, слід зазначити, що пунктом 167.1 статті 167 Кодексу встановлена єдина базова ставка податку на доходи фізичних осіб у розмірі 18 відсотків для трудових, підприємницьких, пенсійних та пасивних (крім дивідендів) доходів, а також на виграти (призи). Єдина базова ставка податку на доходу фізичних осіб була запроваджена з метою вирівнювання податкового навантаження на усі доходи фізичних осіб, незалежно від їх статусу, професії та місця походження оподатковуваних доходів, що узгоджується з принципом податкової рівності усіх платників перед законом, встановленим підпунктом 4.1.2 пункту 4.1 статті 4 Кодексу.

Реалізація вищезазначених положень законопроекту призведе до звуження бази оподаткування і зменшення дохідної частини державного та місцевих бюджетів з податку на доходи фізичних осіб та військового збору.

Таким чином, законопроектом пропонується суттєве зменшення бази оподаткування обсягу ринку азартних ігор, в тому числі лотерей, з яких найбільше – звільнення від оподаткування суми вигравів в азартних іграх, в тому числі лотереях. При цьому слід зазначити, що в залежності від виду азартної гри, лотереї сума вигравів (призового фонду) складає до 98 відсотків від загального обсягу прийнятих ставок. Отже, законопроектом, що розглядається, створюються умови для оподаткування лише 2 відсотків від обсягу прийнятих ставок (ринку азартних ігор, в тому числі лотерей).

Враховуючи наведене, скасування податку на дохід від діяльності з організації та проведення азартних ігор (в тому числі лотерей) та скасування податку на доходи фізичних осіб з вигравів в азартні ігри (в тому числі лотереї) створить умови ненадходження податків від такої діяльності до бюджетів.

Крім того, слід зазначити, що 16 січня 2020 року Верховною Радою України прийнято в першому читанні законопроект «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» (реєстраційний № 2285-д від 18.12.2019).

Ураховуючи те, що прийняття законопроекту передбачає суттєве зменшення податкових надходжень до бюджетів від грального бізнесу та те, що на даний час Верховною Радою України не прийнято закон щодо легалізації грального бізнесу (законодавчо не визначена майбутня модель врегулювання сфери азартних ігор в Україні), розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від організації та проведення азартних ігор» є передчасним.

Таким чином, проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування доходів від організації та проведення азартних ігор» (реєстраційний № 2713-3 від 23.01.2020) не підтримується.

Заступник Міністра фінансів України

Павло ХОДАКОВСЬКИЙ